

AKADÁLYMENTESÍTÉSI MŰELÍRÁSTERVFEJEZET
GYERMEKORVOSI RENDELŐ, TERHES GONDOZÓ ÉS VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT ÉPÍTÉSE
5241 Abádszalók, Vörösmarty u. 35. hrsz.: 600/1
Engedélyezési tervdokumentációjához

1. Tervezési szempontok

Telek, parkoló

A telek sík. A telek közvetlen utcai kapcsolattal rendelkezik. Utcafronton kerítés épül, mindkét kapu nyitvatartási időben folyamatosan nyitva lesz. A gyalogos és gépkocsiforgalmat külön út biztosítja, a telken belüli járda és út egy síkban lesz, szintben csatlakozik. Az akadálymentes parkolót telken belül alakítják ki. Az akadálymentes parkolótól az épületbejárat előtti rámpákig, lépcsőkig akadálymentes járda épül.

Épület

Az épület új építésű, földszintes kialakítású lesz. Az épület komplexen akadálymentes lesz.

1. Akadálymentes megközelítés utcáról, udvarról parkolók, telken belüli közlekedés

Személybejáratok

A telek bejárata a közterületi járdához közvetlenül csatlakozik. A személybejáró kapu tokbelmérete min. 90cm lesz. A kapu előtt a hozzáférési terület biztosítása érdekében a járdát kiszélesítik. A személy kapu mellett kaputelefont helyeznek el, em. 1,10m

Járdák

A telken belüli gyalogos utak minimum 1,50 m szabad szélességben, szilárd burkolattal készülnek. A burkolat csúszás és hézag mentes kell, hogy legyen. A kerti bútorokat és más kerti tárgyakat a közlekedési útvonalon kívüli térbővületben helyezik el.

Az akadálymentes rámpa előtt (pihenőn is) 1,5x1,5 m sík, szabad terület kell biztosítani.

A telken belüli járdákat vezető és figyelmeztető sávval alakítják ki.

Vezetősáv: 30-40 cm széles burkolattól kontrasztos színezésű és eltérő érdességű sáv mely segíti a vakok és gyengén látók közlekedését. Kültéri vezetésáv kialakítása: pozitív bordázatú, a bordázat a menetiránnyal párhuzamosan fut.

Figyelmeztető sáv: 50-60 cm széles sáv, rámpák, lépcsők kezdete előtti burkolatban készül, segíti a vakok és gyengén látók közlekedését. Érdessége, színe eltér a vezetésávétól és burkolatétól.

Akadálymentes rámpák

Az épület bejáratok akadálymentes megközelítéséhez két új rámpa épül. A rámpák lejtése maximum 5%. A rámpa előtt és után az 1,50 m szabad közlekedési területet biztosítani kell. A pihenőn (befelé nyíló ajtó esetében) 1,50x1,50m szabad terület szükséges a kerekesszékekkel történő kanyarodáshoz. A rámpa szabad szélessége minimum 1,20 m kell, hogy legyen, a fordulóknál a szabad terület nagysága minimum 1,50 m x 1,50 m. A rámpákat kétoldali kétsoros akadálymentes kapaszkodóval, alsó lecsúszást gátló korlátelemmel kell kialakítani. A csapadékvíz elvezetést 2 x 2 cm-nél kisebb nyílásméretű fedráccsal védett folyóka vagy maximum 1,5 % oldallejtés biztosítsa. A pihenő és járda burkolatát a lejtés kezdeteknél figyelmeztető sávval kell kialakítani. A rámpa burkolata fagyálló, csúszás- és hézagmentes térburkolattal készüljön.

Akadálymentes lépcsők kialakítása

A lépcső fellépése maximum 15 cm lehet, a lépcsőfokok homloklapja a járólapra merőleges. A burkolat csúszás és hézag mentes legyen, a lépcsőfok előtti (kezdő fokok) burkolatában 50-60 cm széles figyelmeztető sávot alakítanak ki. A lépcső homloklapját javasolt kontrasztos színezéssel kialakítani, a lépcsőfok élénél lábbal is érzékelhető felületváltás készüljön. A lépcső kétoldali akadálymentes korláttal és alsó lecsúszást gátló elemmel épül meg.

Akadálymentes kapaszkodó kialakítása

A kapaszkodó elemeinek elhelyezési magassága: 70 és 95 cm, pihenőknél is folytonosak, túlnyúlás 30 cm (kivéve ha közlekedési útvonalba nyúlik be a kapaszkodó), a kapaszkodók átmérője 45-50 mm, a kapaszkodó faltól való távolsága 45-50 mm. A kapaszkodó színezése kontrasztos, anyaga pl. szinterezett acél. A kapaszkodót kézfelemelés nélkül kell tudni használni, ezért a megfogásokat „pipa formában” kell kialakítani.

Akadálymentes parkoló

Az akadálymentes parkolót telken belül, útra merőlegesen alakítják ki. A parkoló mérete 2,10+1,50 x 3,60 m. A parkoló területén lévő 1,50 m x 5,50 m-es közlekedési sávot 45 fokban sáv, kontrasztos

színezésű felfestéssel jelölik. A parkolók akadálymentes funkcióját felfestéssel és KRESZ táblával (kerekeszékés szimbólummal) jelzik. A parkoló területe sík, burkolata szilárd, folyamatos (hézag nélküli) kialakítású, a csapadékvíz elvezetést 1,5% lejtés biztosítja. A parkoló és telekhatár közti járdaszakaszt akadálymentesen alakítják ki.

Buszparkolási lehetőség

Az utcában - az akadálymentes bejáratától 50 méteren belül - busz részére is van megállási lehetőség.

2. Épületbejáratok

Az épület mindkét bejárata akadálymentes kialakítású lesz. A bejáratokhoz lábtörlőrács nem készül, a legömbölyített kiviteli küszöb magassága maximum 2 cm lehet.

A nyílászárókat kontrasztos színezéssel látják el (tok + ajtólap + kilincs). A bejárat ajtó egy szárnyának szabad szélessége (tokbelső méret) minimum 90 cm.

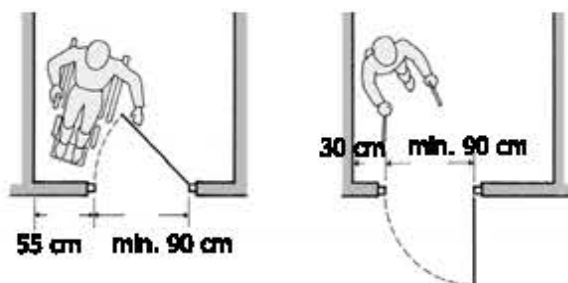
A teli üvegezésű ajtókat szemmagasságban – járófelülettől mérten 1,50 m magasságban színes, kontrasztos jelölésekkel (~10 cm átmérőjű színes körök vagy nyilak egy sorba rendezve, stb.) teszik érzékelhetővé.

A főbejárat ajtó mellett az akadálymentes kialakítást, az épület funkcióját és nyitva tartási idejét írott, piktogrammal és Braille írással is ellátott, szemmagasságban elhelyezett (1,20 - 1,60 m) táblával adják meg.

3. Épületen belüli helyiségek kialakítása, közlekedés

Általános akadálymentességet biztosító tervezési elemek

- vezetősáv
- szerkezetek kontrasztos színezése
- kapcsolók elhelyezése 0,90-1,10 m magasságban
- helyiségek megfelelő megvilágítása
- káprázatmentes, jól megvilágított kedvező betűméretű információs táblák
- szilárd, csúszásmentes, hézagmentes, könnyen tisztítható, megfelelő kopásállóságú burkolat
- nyílászárók:
 - szabad nyílásméret (tokbelső méret) min. 90 cm
 - az ajtók melletti hozzáférési terület nyitási irányban 55 cm, túlsó oldalon 30 cm
 - a teli üvegezésű ajtókat szemmagasságban – járófelülettől mérten 1,50 m magasságban színes, kontrasztos jelölésekkel (~10 cm átmérőjű színes körök vagy nyilak egy sorba rendezve, stb.) látják el
 - a nyílászárók ajtólapjai (vagy tokok) a faltól kontrasztos színezésűek
 - nyílászárók küszöb nélküli kivitelben, illetve maximum 2 cm magas legömbölyített küszöbvel készüljenek
- kerekesszékekkel való megforduláshoz 1,50 m x 1,50 m szabad terület, haladáshoz min. 1,20 m széles közlekedő terület

ajtó hozzáférési területek

Tornác, várók és közlekedők

A tervezett helyiségek kialakítása és méretei lehetővé teszik az épület helyiségeinek akadálymentes megközelítését, mindenhol biztosított a kerekesszékekkel való megforduláshoz szükséges 1,50 m, illetve az egyenes irányú közlekedéshez szükséges 1,20 m. A térbe belógó tárgyak, 0,90 m-nél keskenyebb útszűkítések nem gátolják a közlekedést. A várókban (mindkét funkcionális egységben) egyben kialakított térképet-tapintható térképet helyeznek el, em. 1,2 m.

A padlóburkolatban vezetősávot alakítanak ki.

Beltéri vezetősáv: anyaga a padlóburkolattól eltérő érdességű és színezésű, szélessége 30-40 cm.

Pihenői figyelmeztető sáv: 50-60 cm széles kontrasztos színezésű (padlóburkolattól és vezetősávtól), eltérő érdességű sáv mely segíti a vakok és gyengén látók közlekedését. A lépcső és lift előtti pihenői burkolatba épített sáv felhívja a figyelmet a szintkülönbség áthidalóra.

A helyiségek funkcióját a bejárati ajtó mellett (kilincs felőli oldalon) elhelyezett információs táblák jelzik (elhelyezési magasság 1,20 -1,60 m). Az információs táblák írásos, piktogramos (pl. WC) és Braille írásos információt tartalmaznak.

Rendelők, vizsgáló, elkülönítő, konzultációs és terhes gondozó helyiségek

A helyiségek bútorozásánál figyelembe veszik a fogyatékos személyek használati szempontjait: kerekesszékekkel való közlekedés, megállás, leülési lehetőség bottal, mankóval közlekedők számára, és kerekesszékből használható asztal vagy pultszakasz, látássérült személyek számára a szemkontaktus, hallássérült személyek számára szájról való olvasás biztosítása. A háziorvosi rendelőben és védőnői rendelőben + fogorvosi rendelőben mobil FM rádiós indukciós készülék használatát teszik elérhetővé. A rendelők és védőnői szolgálat ajtaja mellett elhelyezett helyiségtáblán piktogrammal adják meg a készülék igénylési lehetőséget.

Akadálymentes WC-k

Az intézményben egységenként 1-1 db. új akadálymentes WC helyiség épül.

- Az ajtó szabad nyílásmérete minimum 90 cm, oldalsó hozzáférési területek: 55 cm, illetve 30 cm, az ajtó helyiség felőli oldalára behúzókart kell felszerelni: em. 0,75 – 0,85 m, l = 0,40-0,60 m. Az ajtó zárhatóságát kívülről érmével nyitható szerkezettel kell biztosítani.
- A monoblokkos WC elhelyezése: tengely 45 cm-re van a burkolt falsíktól, deszka felső síkja (ülőmagasság) 46-48 cm, a WC mellett 0,90 m, előtt 1,35 m szabad területet biztosítani kell. A WC csésze elől zárt kivitelű legyen.
- A WC kefé a kapaszkodó alá, a falra szerelik, alsó sík 0,20 m.
- Kapaszkodók: kör alakú kapaszkodó átmérője minimum 32 mm, burkolatból kiemelkedő színezéssel: falra szerelt egyenes kapaszkodó l=70-80cm, em. felső sík 0,75 m, a szabad oldalon (WC tengelytől 30-35 cm-re), felhajtható kapaszkodó l = 80 cm, em. felső sík 0,75 m, WC papír tartóval ellátott.
- A mosdó leírása: konkáv porcelán mosdó, térdszabad kivitelben, elhelyezési magassága: 0,85 m, mérete pl. 50x60 cm, kapaszkodók mosdó mellett: l = 60 cm, em. 0,85-95 m.
- A tükör mérete 60-80/120 cm, fixen falra szerelt, alsó elhelyezési magassága 95 -10 cm.
- A kézszáritó vagy papírtörölköző tartó, szappanadagoló alsó síkja 1,00 m.
- A csaptelepek kialakítása: rövid karú, keverő csaptelep.
- A villanykapcsolót 0,90 - 1,10 m elérési magasságba, feliratozva építik be.
- A segélyhívót 1,00 m és 0,30 m elérési magasságba, vagy lelógó zsinóros kialakítással szerelik, nyomógombja figyelemfelhívó színezéssel és felirattal készüljön, közlekedői jelzővel és nyugtázóval.
- A világítást mennyezeti és tükör feletti, egy kapcsolóra kötött lámpa biztosítja
- A helyiségben két magasságban ruhaakasztót kell elhelyezni: 1,3 és 1,7m.
- A helyiségekben falra szerelt hulladéktárolót helyeznek el.

4. Biztonsági rendszer - tűzjelző

Amennyiben az intézményben létesül tűzjelző

hálózatot, úgy azt úgy kell kialakítani, hogy a hallássérült személyek számára fénnel, a látássérült személyek számára hanggal egyaránt érzékelhető legyen a vészjelzés. A veszélyt sárga vagy vörös villogó fény és erőteljes, magas intenzitású hang jelezze.

5. Infokommunikációs akadálymentesítés

A környezet vizuális érzékelése kontraszthatások alkalmazásával – elsősorban színkontrasztok, fény-árnyék kontrasztok - jelentősen fokozható, ami az érzékszervi sérült, különösen a gyengén látó és vak személyek tájékozódásához és biztonságához nélkülözhetetlen.

Térkép, tapintható térkép

A felhasználók valamint a vak és gyengén látó személyek tájékozódását segíti. A térképet és tapintható térképet egyben is ki lehet alakítani. Az épületbejáratok közelében a váró helyiségekben egyben kialakított térképet-tapintható térképet helyeznek el, alsó sík 1,20 m.

Indukciós hurkos erősítő

A hallássérült személyek kommunikációját segítő eszköz, mely a hallókészülékkel rendelkező személyek számára háttérzaj és visszhangmentes hanginformációt biztosít. A mindkét rendelőegységben FM rádiós indukciós készüléket helyeznek el, az igényelhetőséget a rendelők ajtajánál valamint a tapintható térképen piktogrammal jelzik.

Információs táblák általános kialakítása

- elhelyezési magasság: szemmagasságban 1,20-1,60 m vagy a fölött
- írott információ mellett piktogramok is (ahol van elfogadott)
- Braille írással kiegészített táblák (em. 1,10 m – 1,60 m)
- kontrasztos színezés (pl. kék-sárga, fekete-fehér)
- könnyen olvasható betűtípus, pl. Ariel, Helvetica
- határozott kontúrok
- olvasási távolságtól függő betűméret (minimum 25- 45 mm)
- minimális piktogram méret: 10x10 cm
- tábla felülete tükröződésmentes, tisztítható legyen
- megfelelő intenzitású, káprázatmentes megvilágítás

Infótáblák részletezése

1. Telekhatáron. Akadálymentes parkoló elérési irányának megadása: P + akadálymentesség piktogramja.
2. Akadálymentes parkolónál: KRESZ tábla P + akadálymentesség piktogramja, em. min. 1,5 m.
3. Épület bejáratok melletti tábla és személybejáró kapu melletti tábla
 - intézmény megnevezése (Braille felirattal is)
 - nyitvatartási ideje
 - akadálymentesség piktogramja
4. Helyiségtáblák: közszolgálati helyiségek ajtaja mellett (lehetőleg ajtó melletti falon (kilincs felőli oldalon))
 - felirat + Braille felirat
 - felirat + Braille felirat + piktogramja (pl. WC-k)

Példa piktogramokra

Akadálymentes weblap, tájékoztató kiadványok, űrlapok

A megfelelően kialakított weboldal és tájékoztató kiadvány a gyengén látó, vak, értelmi fogyatékos személyek használatát jelentősen megkönnyíti. Javasolt a weblap és a kiadványok akadálymentes kialakítása. Elvárások akadálymentes weblapnál: W3C szabványnak, HTML vagy XHTML, CSS szabványnak való megfelelés (validitás), WCAG 2.0 minimum „A” követelmény betartása.

Budapest, 2017. augusztus 10.

Jávör Éva
Rehabilitációs környezettervező szakmérnök
E2-01-3133